

SZERKESZTŐSÉG
és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely
Petőfi-utca 5. sz.
Telefon-sz. 125.

SÁTORALJAUJHELY

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 K.
Félévre . . . . 3 K.
Negyedévre . . . 2 K.
Egyes szám 10 fill.

FÜGGETLEN POLITIKAI HIRLAP.

Felelős szerkesztő: ILLÉSHÁZI ENDRE.

MEGJELEN HÉTFŐN ESTE.

Elátkozott város.

Az Andrassy-utca, a Szabadságtér, a Hecke, a Kossuth Lajos-utca, szóval a város magasabban fekvő részeinek lakói napok óta víz nélkül vannak, vagy legalább is szűkiben vannak a víznek. Egy tűz és mérhetlen szerencsétlenségnek, katasztrófának néz elébe Sátoraljaujhely nepe. A városi képviselőtestület gyűlésén, a vármegyeháza tanácsstermében büszkén vágta ki a szót a város mérnöke, hogy a városi vízművek, még ha megháromszorozódik is a város népe, ellátni képesek a várost vízzel. A képviselőtestület, nagy botorul, elrendelte a közutak betömését, a bőforrasú vármegye kutját elhelyezték a főtérről s ma csődöt mondott a vízmű és szomjazik a város.

Estéknél, míg nyitvák az üzletek s ha fenn a hold, nyugodtan bolyonghatsz Ujhely utcáin, de ha nem világít a hold s zárják az üzletek, korom sötétség hull alá Ujhely utcáira, a sötétség miatt az orrán túl alig lát az ember s gyilkolni lehet a legforgalmasabb utcákon. Ujhely közvilágítása a papíron van csak és a város zártságában: az utóbbi helyen számos és kemény ezekben, melyeket a villanytársulat vág zsebre minden ellenszolgáltatás nélkül. A magánvilágításról jobb nem is beszélni: hetven százalékkal drágább és hetven százalékkal rosszabb mint bárhol is az országban.

Ujhely két legfontosabb intézménye a vízművek és a közvilágítás csődöt mondtak, az előbbi újabb áldozatok árán, mert hisz e művek a város tulajdonát képezik s a város kezelésében állanak, talpra lehet állítani, a köz- és magánvilágítás ügyét ember rendezni aligha képes. Hasztalan a város jobbainak minden törekvése, a hatalom birtokosainak galád kapzsisága utját állja a legönzétlenebb törekvéseknek s Ujhely népének fizetnie s nélkülöznie kell, hogy egyes urak asztalaira víz és bor helyett pezsgőt szolgáljanak.

A vízhiány oka: a vízpazarlás, a köz- és magánvilágítás nyomorúságainak alapokai abban a szerződésben találhatók fel, melyet a város a villam-társulattal kötött, illetve kötnie kellett, lévén a villam-társulat vezetése oly kezében, kik Ujhely képviselőtestülete és magistratusa fölött rendelkeznek.

A vízpazarlást megakadályozni nem lehet, mert azok az intézkedések megtétele, melyet a vízpazarlás megállítására alkalmasok, ellenkeznek a villam-társulat érdekeivel s nehogy a villam-társulatnak évente 18 korona helyett egy pár ezer koronát kelljen fizetnie,

szomjaztatják a népet s kiteszik Ujhely városát a legszerencsétlenebb eshetőségeknek.

Beszéljünk egyenesen.

Már két éve hangzik a panasz s hangzik fel a képviselőtestületben a félelmes jóslat, hogy a vízmű maholnap felmondja a szolgálatot a nagy vízpazarlás miatt, melyet főleg egyes iparvállalatok, elsősorban a vasut végbe visz. De nincs is arányban a polgárság által fizetett járandóságokkal az az összeg, melyet egyes iparvállalatok a vizszolgáltatásért fizetnek. A vasuton még a sertések is vízvezeteki vízben fürdenek, a villam-társulat egy maga több vizet elhasznál, mint öt-hat legforgalmasabb utca. Ezzel szemben a vasut, melynek aránylagos vízfogyasztása 16,000 koronát tesz ki, 360, a gyártelep 160, a kisállomás 18, a villam-társulat 18 koronát fizet évente, mert a szabályrendelet értelmében a hozzájárulás arányát a lakott szobák határozzák meg, más szóval: az Ujhelyben lévő összes ipartelepek ellenőrzés és díj nélkül pazarolják a vizet s mert ez ipartelepek javarészt a város mélyebben fekvő részein vannak, ha a félév város elhal a szomjuságtól, a vasúton hízó sertések s a villamgyár ellesznek bőven látva vízzel mindenkor.

A képviselőtestület végül — nagynehezen — elhatározta, hogy véget vet ez abnormitásoknak. Elrendeite 20 vízmérő óra beszerzését, melyekkel a nagyobb ipartelepek — elsősorban a vasut és villamgyár vízhasználatát megállapítani akarta. Felebbező természetesen mindenkor akad: dr. Grosz Dezső felebbezte a képviselőtestület e határozatát, a vármegye — a mely a villamgyártól, tudjuk, nem éppen nagyon távol áll — másfél év óta fönn tartja az iratokat, a tanácsnak pedig eltiltotta a vízműörák beszerzését és Sátoraljaujhely város közönsége a vármegyének e nyilvánvalóan célzatos eljárása folytán, e másfél év alatt elvesztett legkevesebb 20—25 ezer koronát s oda jutott, hogy a város népének közel felét ma szomjuság gyötri.

A villamgyárnak Ujhelyben privilégiuma van: ingyen pocsékolja a vizet, szerződést szeg, úgy világít, amint neki jól esik: a város rendelkezne vele, de ő parancsol a városnak s egyszerűen fütyül a képviselőtestület minden határozatára. Felebbező akad, a vármegyén a villamgyár az úr. A nyilvános kritikát fölényes úri göggel nézi le, s ha eddig csak gyéren világított, ma egyszerűen nem világít. Tessék tenni ellene. Hát erre is történtek kísérletek. A képviselőtestület bizottságot küldött ki a felhangzó panaszok megvizsgálására. A bizottság

meg is ejtette a nyomozatot. Egy helyi szakértő lesújtóan nyilatkozott a villamgyár funkciójáról. A bizottság erre elhatározta, hogy idegenből hoz szakértőket, kik a villamgyár áramszolgáltatását, világítását titokban megfigyeljék. Az adatok összegyűjtésével a város közéletében egy nagy szerepet játszó tagját bizta meg. Az adatok — állítólag össze is gyűjtettek — át is szolgáltatottak a bizottság elnökének, dr. Haas Bertalan úrnak. S ott nyugosznak az iratok az elnök úr íróasztal fiókjában hónapok óta. A villamgyár pedig vígan fütyül tovább, azóta meg egyáltalán nem világít, de annál jobban működnek hirhedt árammérő órái és perli kegyetlenül aki nem fizet.

Sátoraljaujhely képviselőtestülete ma tanácskozik a vízhiány megszüntetésének módjait felett: ha tagja volnánk a képviselőtestületnek, megkérdeznék a mérnök urat, miként vezethette be a vizet a vasutra és főleg a villamgyárba addig, míg a vízfogyasztásért adandó ellenértékre a vasuttal és a villam-társulattal az egyezés létre nem jött.

HOMO SUM.

A bártfai hattárrendőrkapitány egy galíciai illetőségű sztropkói zsidót, feleségét és itt született hat gyermekét kiutasította Magyarország területéről. Zemplén vármegye alispánja a kiutasító határozatot jóváhagyta. Felebbezés a másodfoku határozat ellen nincs. A zsidót, feleségét és e hon határain belül született hat ártatlan gyermekét pár nap múlva karhatalom alkalmazása mellett rugják a határon át.

A zsidó 13 éve lakik Magyarországon, 13 éve folytat asztalos ipart Hannusfalván, Eperjesen és Sztropkón. Utóbbi helyen 11 éve. Itt születtek gyermekei is. Hannusfalván és Eperjesen nyert lakhatási engedélyt is, a sztropkói főszolgabíró maga adott neki iparigazolványt s ma mégis lódulnia kell, itt kell hagynia műhelyét, szerszámait, vállalatait, vissza kell mennie oda, honnan még gyermekkorában elszármazott és, 40 évvel vállain, küzdenie kell egy új existencia megteremtésén, mert a régít, melyen 13 éven át dolgozott, az államrend nevében tönkrezulta a hatalom.

Hát erre — nem tehetek róla — benem felsír az ember, és teletüdövel kiáltom oda az államhatalomnak, hogy ez nincsen így jól, s hogy ami itt történik az *nem emberi*.

Megengedem, hogy magasabb állami és kulturális érdekek kívánatosá teszik, hogy az államra és kulturára veszedelmes idegen elemek távortartassanak határainktól, de hogy egy embert, legyen az bár zsidó, aki 13 éven át itt él közöttünk, mint iparos produktív munkával szolgálja közgazdasági érdekeinket, gyermekeket nemz, azokat magyar iskolában magyarnak neveli, hogy egy ily embert, ki ellen 13 éven át komoly panasz fel nem merült, most *nevetséges ürügyek* alapján, mert arca

a járás főszolgabírójának nem tetszik, tegyenek tönkre ártatlan gyermekeivel együtt, ez ellen a *humanizmus* nevében tiltakoznom kell.

Tkács Mór galíciai származású sztrópkói asztalosról van szó. Neve a Malonyay eset alkalmából lett országos hírvé.

Alacsony, sovány ábrázatu, félénk, kis ember. Kezem egy legyintésével holtrazuzhatnám. És ezt az embert nyilvánítja közveszélyesnek a sztrópkói járás főszolgabírója, ezt az embert tiltja ki tizenhárom esztendei itt lakás után Magyarország területéről az államhatalom.

A kiutasítás okai.

A bártfai rendőrkapitány azzal indokolja meg kiutasító határozatát, hogy

Tkács Mór többszörösen büntetett előéletű, hogy

magát és családját eltartani nem képes, és

mert kiutasítását a sztrópkói főszolgabíró a leghatározottabban javasolja.

Az első indok egyszerűen nem igaz. A közigazgatási hatóságok által hozott kihágási ítéletek eddig *büntetett előéletűnek* senkit nem kvalifikáltak. Tkács Mór — amint azt lejjebb látni fogjuk — bíróság büntetve soha nem volt.

A második indokot pozdorjává török Tkács Mórnak az iratokhoz becsatolt írásai, melyekkel büntetlen, kifogástalan előéletét s azt igazolja, hogy munkával állandóan el van látva. De ha 13 éven át nem volt terhére a köznek Tkács Mór, nagyon különös, hogy éppen akkor jó elő ily feltevessel a hatóság, mikor azért bünteti Tkács Mórát mert munkaszünet napon is dolgozik, mikor annyi deszkát halmoz fel szűk udvarán, hogy emiatt közrendszeti szempontból kihágással vádolja meg s itéli el a főszolgabíró.

Akinek annyi a munkája, hogy munkaszünet alatt is dolgozik, annyi a deszkája, hogy nem fér az udvarán, arról azt mondani, hogy magát és családját eltartani nem képes, kissé merész állítás.

Hátra van még a harmadik indok: mert a főszolgabíró kiutasítását a leghatározottabban javasolja.

Hát az alispán is kíváncsi volt erre és döntés előtt kérdést intézett a főszolgabíróhoz. És mert nyilvánvaló, hogy a főszolgabíró előterjesztése döntött Tkács Mór sorsa fölött, im itt adjuk, — hogy lássa a világ — miért kellett Tkács Mórnak feleségével és hat gyermekével Magyarországból kitakarodnia.

A főszolgabíró jelentése.

„1204 911 sz. A sztrópkói járás főszolgabírójától.

Tárgy: Tkács Mór kiutasítási ügye.
A rendelet száma: 1055 911.

Alispán úr!

Midőn fenti számú rendeletére fentnevezett egyén által elkövetett *kihágásokról* tanuskodó iratokat csatoltan felterjesztem, tekintettel arra, hogy alispán úr a kiutasított polgári egyén viselkedését, megösmérje a következőket vagyok bátor kiemelni.

Az ide csatolt 248 904. kih. számok alatt elfekvő irások tanúsága szerint Tkács Mór kiutasított egyén hatóságom által tulajdon elleni kihágásért 100 és közrend elleni kihágásért 20 korona pénzbüntetésre lett ítélve, (szűk udvarán sok deszkát halmozott össze s ezáltal, tüzesetere, szomszédja házáat veszélyeztette. Szerk.) ezen ügye harmadfokulag is felülbíráltatván, a büntetés 15 koronára szállítottatott le, de természetesen a vétkekesség megállapított s a pénzbüntetés leszállítása csupán vagyontalanság alapján történt. (???)

Az idecsatolt 318 910 kih. sz. ügyiratok tanúsága szerint ugyanezen egyén *munkaszünet be nem tartása* miatt 20 koronára büntetett, a kiszabott büntetés II. fokban helyben hagyatott s az ítélet jogerős.

Ezen ellene hozott ítéletek is eléggé igazolják azt, hogy Tkács Mór, ki kül-

földi egyén léteire respectálni tartoznék törvényeinkets azokat tiszteletben tartani, nemhogy ezt tenni kötelességének ösmerné, azonban lépten nyomon rakoncátlankodik, úgy hogy bár nevezett ellen ennek bizonyítására sajátos ügyirataim nincsenek, amennyiben az ily *csekélyebb* ügyek általam rövid uton (*brevi manu Szerk.*) szóbelileg tárgyalattak le, de minden eljárása azt bizonyítja, hogy nevezett egyén *anarchikus* (???) érzelmekkel a közrendet sérti, mások existenciáját nem respectálja, de sőt nem riad vissza attól sem, hogy más egyéneknek az anyagiakban is kárt okozzék.

F. év május hó 23-án volt folyamatban ellene a kir. járásbíró előtt egy ingatlan vagyron rongálási panasz, azonban panaszló panaszát (félve Tkács Mór fenyegetéseitől) visszavonta. Az ügy tényállása a következő: (Itt elmond a főszolgabíró egy teljesen semmitmondó esetet, amelyből inkább az tűnik ki, hogy a főszolgabíró karhatalmat vezényelt ki Tkács ellen oly esetben, ahol annak helye nem volt.)

Hogy mennyire nem riad vissza ez ember semmitől sem, bizonyosága annak még az is, hogy *Engem* az ország és Zemplénnémetje összes hatóságaihoz, bíróságaihoz s hivatalaihoz emberölésért jelentett fel. Alispán úr, kinek 3/1911. eln. számú rendeletére jelentésemet részletesen megtettem, ösmerni fogja ez ügyet s tudni fogja azt, hogy e vádra *mivel sem* szolgáltam reá s egyáltalán nem szolgáltattam okot arra, hogy bárki által is feljelentessem.

De feljelentette ezenfelül a kereskedelemügyi miniszter úrhoz szolgabírámat és ugyanezen ügyben a belügyminiszter úrhoz s mindkét helyen nem resteltette alispánomat is meggyanúsítani azzal, hogy az *alispán úr a főszolgabírónak nagybátyja és minden intézkedését jóváhagyja.*

Az erre vonatkozó iratokat Alispán úrnak 1159 911 számú jelentésemmel 398 911 kih. számú rendeletére be is terjesztettem.

Alispán úr!

Lehetnek egy tisztviselőnek hibái, *lehet*, hogy én is *elfogult* vagyok (Lehet ??? Szerk), dehogy azokat a hibákat, melyekbe emberi gyarlóságaimnál fogva talán beleestem, nem gonosz szándékból és nem abból követtem el, hogy másoknak ártsak, az kétséget sem szenvedhet.

Alispán úr ez év folyamán immár két ízben megtekintette működésemet, első ízben a legrészletesebben s második alkalommal pedig külső ténykedéseimben, azt hiszem, hogy a megejtett vizsgálatok tartama alatt egyáltalán nem konstatálhatta alispán úr reám vonatkozólag azt, hogy hivatalomat elhanyagolom, hogy feleimet üldözöm, hogy embert ölök, de sőt azt hiszem, hogy alispán úr meggyőződött arról, hogy a közügyekkel lelkiismeretesen törődöm és egyáltalán még esetleges hibáim dacára sem tanúsított oly viselkedést, melyek elegendők és kellően indokoltak volnának *egy ember általi üldöztetésemre: nem látom tehát indokoltnak Tkács Mór itt tartózkodását, azt — alispán úr — a közérdekre nézve nemhogy aggályosnak, de egyenest közveszélyesnek tartom, közveszélyesnek a közérdekre s közveszélyesnek az állam érdekeire.*

Ez ügybeni elfogulatlanságomat igazolják különben még az iratoknál elfekvő határrendőrkapitánysági kirendeltségnek rendőri jelentése és a sztrópkói körjegyzőnek 2543 910 számú jelentése s így ha már valaki engem elfogultsággal vádolhat is, de nem vádolhatja az említett két hatósági tényezőt, mert ezek is *aggályosnak* és *veszélyesnek* tartják itt maradását azzal az indokolással, hogy míg egyrészt télen könyöradományokból tartja fen magát és családját, másrésztől

évi adóját, mely mindössze 7 kor. 20 fillért teszen ki, sem képes megfizetni.

Kérem ennél fogva alispán urat, *szíveskedjék* a fentebb előadott indokok mérlegelése és áttanulmányozása után Tkács Mór és családját innen kiutasítani és illetőleg a hozott és 177 910 kig. számú határrendőrkapitányi ítéletet helyben hagyni.

Sztrópkó 1911. évi május 29.

Malonyay Tamás,
főszolgabíró.

Utolsó akkordok.

És most vetközzük le néhány percre a felekezeti habitust, és nézzük a dolgot emberi szemmel. Tkács Mór kiűzésére törvényes ok nem volt, Tkács Mórnak a zsidót, a nyomorult bolygó zsidót vette üzőbe a járás főszolgabíróját, mert elég merész volt egy *Malonyay* ellen szavát felemelni. Így csinálnak nálunk törvényt, így szolgálatnak igazságot ott a nemzetiségi periferiákon a főszolgabírák: a főszolgabírák egyedüli okozói annak a mélységes gyűlöletnek, mellyel nemzetiségeink a magyar állam, a magyar nemzet ellen viseltetnek, ők az okai, hogy veszett hírnök van a külföldön.

Belügyminiszter úr — a kinek magas személye elé ez ügy felülvizsgálati kérelem alakjában jó, — szíveskedjék a felülvizsgálati kérelmet *elutasítani*, nehogy azzal vádoljon meg Oroszország, hogy mi európai, kultur állam vagyunk.

Illésházi Endre.

„Dixisti ingratum, Dixisti omne malum.“

Ezzel a szavakkal vált ki a Zemplén ujságitró gárdájából a lap eddigi főmunkatársa Majthényi Géza főgymnasiumi tanár. A lap tulajdonosához, Éhlert Gyulához, intézte e sorokat. A főgymnasium megtámadott jó hírnevének érdekében tette papírra a főtisztelendő úr e sorokat és lesújtóbb kritikát nem mondhatott volna a tanár úr — nem a Zemplén — de az ujhelyi kegyesrendi főgymnasiumban lábra kapott rendszer fölött.

Azt írja ugyanis a Zemplén főtisztelendő exfőmunkatársa a Zemplén tulajdonosához, hogy: „Milyen jó dolog is az, hogy az ember feledékeny! Milyen jól van az a sorstól elrendelve, hogy az ember emlékező tehetsége véges határokig tart: hogy gyakran olyan dolgokat, amiknek szívünkbe vésvé kellene lenni, elfeledünk csak azért, mert nem akarunk rájuk visszaemlékezni.“

A laicus olvasó azt hinné, hogy e szemrehányások azért irattak, mert a lap-tulajdonos, megfélekedve azon számos és jelentékeny munkálkodásról, melyet a főmunkatárs-tanár úr a lap fejlesztése körül írói munkássága által tanúsított, elég hálátlanul most azon intézmény ellen támad, melynek a lap főmunkatársa egyik oszlopos tagja.

No, hogy a nyájas olvasó sokáig ebben a tévhitben ne ringassa magát, imígyen folytatja írását a főtisztelendő tanár úr:

„Meggzivilelésül egy latin közmondást ajánlok figyelmedbe. Jegyezd meg jól és *vésd lelkébe derék fiaidnak: ők megértik!* „Dixisti ingratum, dixisti omne malum.“

A viszonyokkal kevésbé ismeretes olvasó tájékoztatására megírjuk még, hogy Majthényi főmunkatárs úr írásaihoz a Zemplén szedőinek vajmi ritkán volt szerencsájük, ellenben a Zemplén tulajdonosának „*derék fia*“ éveken keresztül *frequentálták* a piarista főgymnasiumot. Hinc illae lacrimae. Erre vonatkozik a tanár úr classikus kitérése: „Dixisti ingratum.“ Sapien-ti sat. A Zemplénnek pedig nincs mit sajnálkoznia, hogy Majthényi úr kiválott munkatársainak sorából. A főtisztelendő úrnak nem kenyerere az írás.

Én legalább erősen tiltakoznám az ellen, hogy az én védelmemre fogjon tollat. Ez alkalommal is a főgymnasium jól felfogott érdekében le kellett volna nyelnie a *hálátlanság* termelte keserű lapdacsokat és hallgatnia kellett volna.

Andrássy Sándor gróf Sátoraljaujhely ellen.

Lapunk legutóbb megjelent számában fenti cím alatt foglalkoztunk Homonna város küldöttségének a kereskedelmi iskola ügyében Andrássy Sándor grófhöz intézett kérelmével s a grófnak erre adott válaszával. E tárgyban Homonnáról a következő sorokat kaptuk.

„Tek. Szerkesztő úr! A „Sátoraljaujhely” „Andrássy Sándor gróf Sátoraljaujhely ellen” címe alatt folyó hó 24-ikén megjelent cikkben a Homonna város képviselőtestületének Andrássy Sándor grófnál tett tisztelgése alkalmából elhangzott beszédeknek oly értelmet ad, mintha Homonna város képviselőtestülete s nem különben a gróf úr is, Sátoraljaujhely város érdekei ellen, — illetőleg az ellenfoglaltak volna állást, hogy Sátoraljaujhely város ne kapjon felsőkereskedelmi iskolát.

A tudósítás ebben az értelemben nem fedti a valódi tényállást, mert a jelenleg Karlsbadban üdülő dr. Moskovits Ervin küldöttségi szónok a gróf úrhoz intézett beszédében csak annyiban foglalkozott Sátoraljaujhely város ez iskolai ügyével, hogy a város ne a mi iskolánknak oda való áthelyezésével kapjon felsőkereskedelmi iskolát és a gróf úr is erre adott válaszában csak oly értelmű kijelentést tett, hogy Homonna város közönségének ezt az életbe vágó elsőrendű érdekét és ezen érdekének a támogatása iránt előterjesztett kérelmét pártolni és támogatni fogja. És ha arra kerülne, hogy az iskolának elviteléről komoly szó esnék, ígéretet tett, hogy töle telhetőleg mindent megfog tenni és elfog követni a tekintetben, hogy az itt két év tized előtt nagy nehézségek leküzdésével létre jött s nagy áldozatok árán megszerzett felsőkereskedelmi iskolánk innét el ne vitessék s itt léte Homonna városnak és e nagy kiterjedésű sláv vidéknek a javára épségben továbbra is itt megtartassék. A jelenben fennforgó helyzetnek ecsetelése körül pedig csak annyit jegyzett meg, hogy Homonna város érdekének támogatása körül kifejtendő eljárásában esetleg más oldalról jövő talán magasabb befolyással és hatékonyabb pártfogással kellesz majd megküzdnie. De az az irányban kifejtendő actióját nem másként, — s mi azt ily értelemben vettük, — csak is arra az esetre értette, ha kereskedelmi iskolánk áthelyezéséről, vagyis elvesztéséről volna szó.

Gróf úr beszédében Sátoraljaujhely város törekvései ellen sikra nem szállt, vagy hogy kereskedelmi iskolát ne kapjon, egyszóval sem érintette ezt és ily értelmű kijelentéseket nem tett, szónokunk pedig ami részünkről ily kérelmet hozza nem is intézett. Távolvan Homonna város közönségétől az a gondolat, hogy Sátoraljaujhely város ellen vagy annak törekvései ellen felvonulást rendezzen, csak kötelességét teljesítette akkor, amidőn saját eminens érdekének a védelmére kelt és ehhez támogatást kért s felkereste a gróf urat kizárólag azért, mert nem akarja kereskedelmi iskoláját elveszíteni.

Hiszem és reményilem, hogy Homonna városnak ezt az akaratát rosz néven senki nem veheti. S elnézéssel lesz irántunk mindenki a miatt is, hogy a cél érdekében pártfogó után néztünk s azt a pártfogót itthon s nem a szomszédban kerestük. Mások is éppen úgy járnak el, s éppen úgy tesznek és nem másképpen. Így tesz Sátoraljaujhely város is. Ezen nincs mi kifogásolni való, s mi sem kifogásoljuk mindaddig, amíg ami iskolánkat nem kívánja tőlünk.

Ezek után arra kérem tekintetes szerkesztő urat, hogy becses lapjában soraimnak helyet adni sziveskedjék.

Kelt Homonnán, 1911. évi jul. hó 27. Tekintetes szerkesztő úrnak kész szolgálja:

Goócs József,
jegyző.

HIREK.

— **Jegyzői internátus.** A zemplénvármegyei jegyzői fiúinternátus alapja javára Tarczal város képviselőtestülete 200 koronát szavazott meg. Ugyanott Hubay Kálmán jegyző 200 korona jegyzéssel alapító tagul lépett be. Tarczal tehát ezuttal is kitétt magáért, de főleg dicséret illeti meg Tarczal mindkét jegyzőjét. Tarczalról s Tarczal város jegyzőjéről vegyenek példát a vármegye községei és főleg jegyzői. De dicsérettelkeli megemlítenünk a nagymihályi vidéki kör községeit is: Lasztomért, Petroczót és Topolyánt. Három kis község és 200 korona jegyzéssel alapítótagul léptek be. Ha a vármegye összes községeit hasonló szellem és lelkesedés hatná át, ugy a zemplénmegyei jegyzői internátus hamarosan felépülne. Üdvözljük lelkes működéséért a kör jegyzőjét Pajor János urat.

— **Fegyelmi eljárás Malonyay Tamás főszolgabíró ellen.** A „hét lakat” felnyitott s kezünkben van az alispán véghatározata, mellyel a fegyelmi eljárást megelőző nyomozatot Malonyay főszolgabíró ellen elrendeli. A vizsgálatot az alispán a Tovarjenszky András lefőltetésére, Amsel Salamon nyomdász elverésére és Dobrovay Lajos ügyvéd azon panaszára nézve rendeli el, melyben nevezett ügyvéd hivatali sikasztással és becsületsértéssel vádolta meg a főszolgabírót. A vizsgálat foganatosításával Isépy Zoltán tb. főjegyzőt bizta meg az alispán.

— **A nagymihályi sörgyár panamája.** E címen foglalkoztunk a nagymihályi sörgyár ismert jövedéki kihágási ügyével, hol is a hűtőbárka mesterséges szabályozásával rövid idő alatt 27.000 korona kárt szenvedett a kincstár. A kir. pénzügyigazgatóság a 27.000 korona káron felül négyszeres bírságot követelt. Az ügy hosszú-huzavona után a pénzügyminiszter döntésével nyert véget. A pénzügyminiszter minden indokolás nélkül 6500 koronában állapította meg a kincstár követelését, mely összegből 3000 koronát a gyár már le is fizetett s 3500 korona lefizetésére pedig haladékokat nyert. A jövedéki kihágást felfedő pénzügyőri közegeket még nem helyezték el kit Erdélybe, kit Árvába, kit túl Dunán.

— **Társas ügyvédi iroda.** Dr. Szirmay István vármegyei tiszti főügyész és dr. Malátsik György ügyvédi irodáikat egyesítették s Sátoraljaujhelyben Széchényi-tér 1. sz. alatt társas ügyvédi irodát nyitottak.

— **A mádi jesiva.** Országos port vert fel pár hó előtt Gortvay Aladár szerencsi főszolgabírónak a mádi zsidóalmudisták kiutasítása tárgyában hozott közismert határozata. A határozatot az alispán feloldotta. Az alispán határozata ellen felebbezést adott be Bálint János mádi főjegyző és Fancsalszki Ferenc községi bíró. Mikor lapunk nyomán szóva tette az országos botrányt a fővárosi sajtó is, Rosenfeld Dávid úr a mádi zsidóhitközség nevében sietett nyilatkozni, hogy „a talmudisták kiutasítása csak jóhiszemű félreértésből keletkezhetett. Gortvay a hitközségi elnök felvilágosításait szívélyesen fogadta s kijelentette, hogy ha a tényállást ősmerte volna, ilyes véghatározatot nem hozott volna.” A hitközségi elnökből azóta községi tanácsos lett. Mint községi tanácsosnak ősmernie kell azt a benső viszonyt, mely a mádi előljáróság és Gortvay között fennáll. Mit gondol Rosenfeld Dávid hitközségi elnök és községi tanácsos úr, lett volna e a mádi előljáróknak mersze megfelebbezni az alispáni határozatot, ha erre nem egyenesen Gortvaytól kapnak utasítást.

— **Balesetek.** Varga János mátyás-házi lakos Milkó János cséplőgépénél foglalkozott Mátyás-házán. Csütörtökön lába megsúszott, beesett az étetőbe, a cséplőgép fogai ballábát térdénfelül elszakították. Nagy István 12 éves mádi illetőségű fiu ujjait a Fuchs Sámuel cséplőgépe szakította el, Boka János 9 éves bodrogvécsei gyermek karját a bolgárkertészek vízemelő

gépe szakította le. Mindhármat a sátoraljaujhelyi Erzsébet kórházban ápolják.

— **A Tokajhegyaljárta.** A Tokaji Bortermelő Társasága R. T. most tette közzé 1910/11. — negyedik — üzleti évről szóló jelentését. A részvénytársaság rohamos fejlődése páratlanul áll kereskedelmi vállalataink között, jelölül annak, hogy a tokaji borral való kereskedés, ha azt helyes irányban folytatjuk, egyike a legjobb kereskedelmi vállalkozásoknak. A társaság alaptőkéje ezelőtt négy évvel 120.000 korona volt, ma már 400.000 korona alaptőkével rendelkezik, s 70.200 korona tartalék-alapot hozott össze e négy év alatt — 7 %-os osztalékot ad részvényeseinek.

A társulat 244.119 liter bort értékesített a lefolyt üzleti évben 444.740 korona értékben. Ebből Magyarország és Ausztriára 368.447 kor. 18 fillér, a vám külföldre 76.293 korona 35 fillér esett. A társaság a lefolyt üzleti évben 347100 liter bort vásárolt a Tokajhegyalján 404037 korona értékben.

A társaság a f. év augusztus hóban Budapestre helyezi át irodáját, azzal indokolja ez eljárását, hogy a fővárosban fokozottabb akciót óhajjt kifejteni a Tokajhegyaljai borok értékesítése körül, oda akar hatni, hogy a Tokajhegyalján termelt szamorodnival és asszúval a külföldi borokat és a pezsgőt teljesen kiszorítsa a fővárosból.

— **A Singer Co. varrógép r. t. Ujhelyben,** az állami elemi iskola egyik tantermében már három hét óta ingyenes műhímségi tanfolyamot tart fenn s részesíti a város hölgyközönségét oktatásban. Az oktatás felölél mindennemű kézimunkát és a harisnya stopolást. Az oktatást eredeti Singer varrógépeken a részvénytársaság egy kiküldöttje eszközli. Az oktatás augusztus hó 5-én nyer befejezést. Az oktatásban részesült hölgyközönség teljesen meg van elégedve s hálával fogadja a cég buzgó fáradozását.

— **De Giovanni mester,** a páduai királyi orvosklinikai világhírű igazgatója, a következőket állapította meg: A természetes Ferencz József-keserűviz valóban kiváló tulajdonságokkal van felruházva, mert hashajtó-hatása oly különösen enyhe, hogy még irritált beleknél is könnyen elbirható.

— **Klein J. D. szállító Budapest ajánlja gyűjtőkocsi forgalmát.**

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Függetlenségi párt Ujhely. Mi nem mondtuk, hogy függetlenségi párt Ujhelyben nincs. Mi azt mondtuk, „Kossuth Lajos elveit valló s Justhot követő függetlenségi párt szerda óta Ujhelyben nincs: vannak Apponyisták, megjelentek a küzdőterén — az előbbiekkal karöltve — a kereszténysocialisták is, de Irányi követői Ujhelyben nincsenek többé.” Ezt irtuk mi és ezt álljuk is. És eszünkbe jut nekünk ez alkalomból egy adoma. Pozsonyban tanult a zsidógyerek. Vizsgáit letéve ugy gyalogosan, — amint már az egy „foglalkozás nélküli csavargó bocherhez illik,” — utrakél hazájába. Amint így rója a poros országutat, utóléri egy ló és szóba állanak. „Hova hova zsidócskám.” „Prágába, hát te lovacskám?” „Bécsbe zsidócskám.” „No akkor egy darabig együtt megyünk.” „Együtt.” „Mondok egyet lovacskám. Nehéz nekem a gyalogolás, felvehetnél a hátadra, amíg egy az utunk.” „Szívesen zsidó, ülj fel.” Felül a zsidó és így utaznak a válpontig. „No itt elválnak, szállj le zsidócskám és kiki a maga útján.” „Nem ugy lesz az lovacskám, most már hogy a hátadon ülök, oda mész, ahova én akarom.” És megszorítja a zsidó a lovat, és megy a ló hűségesen Prága felé.

A lovacskák az ujhelyi függetlenségi párt, a zsidó: a kereszténysocialisták.

F. M. Hírlap szerkesztőbizottsága. Nem ugrunk uraim. Semmi kedvünk nincs arra, hogy a F. M. H.-nak ebben az uborka szezonban cikkthémakkal szolgáljunk. Elégedjék meg egyelőre a F. H. t. szerkesztő bizottsága a Sátoraljaujhelyből kiollózott cikkekkkel. Az öreg oroszlan nem varju, hogy a róka hizelgő bókjainak felüljön s nagy ostobán dalra nyissa száját. Isten velünk.

Tisztelettel értesitem a n. é. vevő közönséget, hogy üzletemet folyó évi augusztus hóban a

„Vadászkürt szálloda“ épületébe

(eddig Halász czipő üzlet) helyezem át.

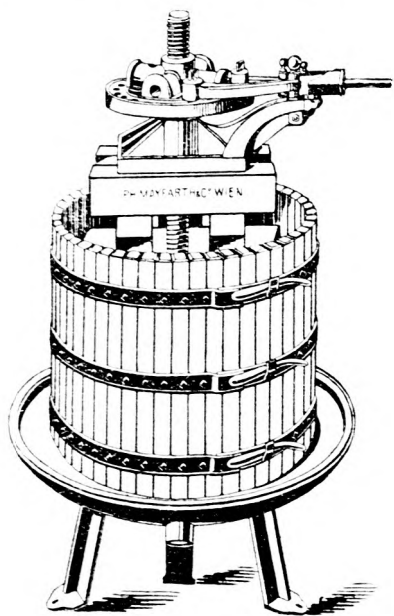
Az átköltözés folytán a raktáron levő áruk minden elfogadható áron kiárúsítatnak, u. m. ruhakelmék, vásznok, szőnyegek, csipkék, szallagok és ruhadiszek.

Kérve szives támogatását

FRIED VILMOS.

A legmodernebb berendezésű különleges gyárunk

40 év óta van az élén

a sajtoló gyáraknak és szakkörökben a

legjobb nevet élvezi.

Kérje a 327. számú különleges árjegyzéket, mely bor és gyümölcs-sajtolókról, teljes sajtoló készülékekről, vízajtásos sajtolókról, gyümölcs és szőlőmalmokról, szőlőzúzokról, hán-
tológépekről stb. stb. szól.

Több mint 680 érem és első díj stb.

MAYFART PH. és TÁRSA

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Képviselők kerestetnek.

Képviselők kerestetnek!

Aki gyomorfájós, béltbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schaumann gyógyszerésztől Stockerauban.

Aki szabályozni és cspéigben tartani akarja jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a felesleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes és kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ara tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétellel

SCHAUMANN gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerárban.

Üzlet áthelyezés és megnagyobbítás

miatt

az összes raktáron levő áruk alkalmi árban

Sok cikk félárban is

Szegő Sándor divatruházában

Sátoraljaujhely, Főtér.

Üzleti berendezés és felszerelés

minden elfogadható árban.

Az eladásra kerülendő cikkek közül különösen kiemelendők:

Női felöltők, Blousok, Fehérneműek,
„kosztümök, Pongyolák, Ernyők,
Aljak, Gyermekruhák, Ruhadiszek.

Kiadótulajdonos: Illésházi Endre

Üzletbe jó családból való leány kerestetik.

Czim: a kiadóhivataltban.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar
Részvénytársaság Sátoraljaujhely.

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szives figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kömentes

I. rendű

darabos meszet,

mely kiadós voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar
Részvénytársaság.

Sürgönczim: Mésztársaság Saujhely.

Telefon szám: 32.

LÁSZLOFI H.

Zemplénnérmegye legnagyobb és legrégebb
kézpénzrendszerü

Elit szabóüzletében S.-A.-Ujhely

a legjobb és legolcsóbb idény-ruhák készülnek.

Finom tavaszi sacko öltöny	
angol szövetből . . .	56 K.-tól
„ „ sacket (lite öltöny)	
angol szövetből . . .	70 „
„ „ Ferencz József öltöny	
angol szövetből . . .	80 „
„ „ felöltő „ . . .	50 „
Ifjuság részére bérma öltöny	
fekete szövetből . . .	52 „

Művészies szabás. Pontos kiszolgálás.

Kívánatra vidékre mintát a árjegyzéket díjtalanul küld.

Kiadó lakás.

A Kazinczy-utcában egy 8 szobás urasági lakás, fürdőszobával, 2 verandával, istállóval, mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással, 2 holdas szőlővel és gyümölcsösrel f. évi november 1-ére kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt (levélben is) Királyfyné, Sátoraljaujhely, Sátorhegyi szőlő.

Illésházi Endre saját termései tokajhegyaljai mádi samorodni borait

literenkint 75, 80 és 100 fillérért árusítja csakis gönczi hordókban.

Asszú borok félliteres butellákban 5 4 és 3 koronáért kaphatók.

Nyomták Illésházi és Társa könyvnyomdájában